

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/1317

z dnia 27 lipca 2022 r.

ustanawiające odstępstwa od rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do stosowania norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (norm GAEC) 7 i 8 w odniesieniu do roku składania wniosków 2023

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 ⁽¹⁾, w szczególności z jego art. 148 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) 2021/2115 państwa członkowskie mają zapewnić, aby wszystkie użytki rolne, w tym grunty, które nie są już wykorzystywane do celów produkcyjnych, były utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska oraz mają ustalić, na szczeblu krajowym lub regionalnym, minimalne normy dla rolników i innych beneficjentów w odniesieniu do każdej normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (normy GAEC) wymienionej w załączniku III do tego rozporządzenia zgodnie z głównymi celami tych norm, o których mowa w tym załączniku. Normy GAEC mają zastosowanie od roku składania wniosków 2023, z wyjątkiem normy GAEC 2, która może mieć zastosowanie wyłącznie od roku składania wniosków 2024 lub 2025, jeżeli jest to należyście uzasadnione.
- (2) W swoim komunikacie pt. „Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych” ⁽²⁾ Komisja przedstawiła poważne konsekwencje rosyjskiej inwazji na Ukrainę dla światowego bezpieczeństwa żywnościowego. Rosyjska inwazja na Ukrainę spowodowała gwałtowny wzrost cen towarów i miała wpływ na podaż produktów rolnych i popyt na te produkty na rynkach światowych. Przede wszystkim zagrożona jest globalna produkcja pszenicy zarówno na skutek szoku podażowego wynikającego z wielkości udziału Ukrainy i Rosji w rynkach pszenicy, jak i szoku spowodowanego kosztami nakładów – zwłaszcza gazu ziemnego, nawozów azotowych i tlenu. Istnieje wysoki poziom niepewności w odniesieniu do sytuacji w zakresie dostaw żywności na świecie, a to budzi obawy co do światowego bezpieczeństwa żywnościowego. Aby przyczynić się do szybkiego rozwiązania tej sytuacji i utrzymać dostawy żywności, należy utrzymać potencjał unijnej produkcji żywności, zapewniając jednocześnie średnio- i długoterminową stabilność dostaw żywności dzięki dalszemu przechodzeniu na zrównoważoną produkcję żywności, jak określono w strategii „od pola do stołu” i strategii na rzecz bioróżnorodności.

⁽¹⁾ Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1.

⁽²⁾ COM(2022) 133 final.

- (3) Zarówno norma GAEC 7 „Zmianowanie upraw na gruntach ornych, z wyjątkiem roślin rosnących pod wodą”, jak i pierwszy wymóg określony w normie GAEC 8 „Minimalny udział powierzchni użytków rolnych wykorzystanej na elementy lub obszary nieprodukcyjne”, wymienione w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2021/2115, które mają zastosowanie od roku składania wniosków 2023, mają wpływ na wykorzystanie gruntów ornych do celów produkcyjnych. Norma GAEC 7 może mieć wpływ na wybór upraw przez rolników, z uwagi na fakt, że określa ona minimalne wymogi dotyczące różnorodności w czasie i przestrzeni w odniesieniu do różnych upraw, aby zachować potencjał gleby i zwiększyć jej żyzność celem zapewnienia długoterminowej wydajności. Na podstawie wymogu, zgodnie z którym minimalny odsetek gruntów ornych jest przeznaczany na obszary lub elementy nieprodukcyjne w celu poprawy różnorodności biologicznej w gospodarstwach – niezbędnej dla zdrowych i produktywnych ekosystemów – zgodnie z pierwszym wymogiem normy GAEC 8 rolnicy mogą, obok zachowania elementów krajobrazu, przeznaczyć pewną część gruntów ornych na grunty ugorowane do celów różnorodności biologicznej.
- (4) Z uwagi na konieczność stawienia czoła wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem żywnościowym, które są wynikiem problemów z dostępnością i przystępnością cenową żywności na światowych rynkach oraz aby utrzymać unijny potencjał produkcji żywności, a jednocześnie realizować cele Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności strategii „od pola do stołu” i strategii na rzecz bioróżnorodności, należy wyjątkowo zezwolić rolnikom na elastyczność w wykorzystywaniu dostępnych im gruntów ornych do produkcji żywności, przy jednoczesnym łagodzeniu negatywnego wpływu tych wyborów na środowisko i zmianę klimatu. Należy zatem upoważnić państwa członkowskie do odstępstwa od stosowania w odniesieniu do roku składania wniosków 2023, normy GAEC 7 oraz pierwszego wymogu normy GAEC 8 wymienionych w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2021/2115, jak zostało to określone w ich planach strategicznych WPR. Biorąc pod uwagę, że odstępstwo ma na celu przyczynienie się do rozwiązania problemów związanych z bezpieczeństwem żywnościowym w perspektywie krótkoterminowej, należy ustalić, że grunty orne, które nie zostałyby przeznaczone na obszary nieprodukcyjne w wyniku odstępstwa od pierwszego wymogu w ramach normy GAEC 8 wymienionego w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2021/2115, jak zostało to określone przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR, nie powinny być wykorzystywane do uprawy kukurydzy i nasion soi, z uwagi na fakt, że uprawy te nie są w większości przeznaczone do produkcji żywności. Ponadto państwa członkowskie korzystające z odstępstw od norm GAEC 7 lub 8 powinny ogólnie promować wykorzystywanie upraw do produkcji żywności, a także stosowanie ekoschematów i środków rolno-środowiskowo-klimatycznych zaplanowanych w ich planach strategicznych WPR, których celem jest poprawa różnorodności biologicznej w gospodarstwach i zachowanie potencjału gleby.
- (5) Biorąc pod uwagę znaczenie wyżej wymienionych norm GAEC 7 i 8 dla celów zachowania potencjału gleby i poprawy różnorodności biologicznej w gospodarstwach rolnych w ramach długoterminowego zrównoważonego rozwoju sektora oraz utrzymania potencjału produkcji żywności, okres trwania odstępstwa obejmuje jedynie rok składania wniosków 2023 i nie ma ono wpływu na przepisy w latach po 2023 r. oraz powinno ograniczać się do tego, co jest absolutnie niezbędne do rozwiązania globalnych problemów związanych z bezpieczeństwem żywnościowym. W związku z tym pozostałe trzy wymogi w ramach normy GAEC 8 wymienione w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2021/2115, w tym wymóg zachowania elementów krajobrazu, nadal mają zastosowanie w odniesieniu do roku składania wniosków 2023 jako zabezpieczenie służące realizacji głównego celu normy, jakim jest poprawa różnorodności biologicznej w gospodarstwach rolnych.
- (6) Możliwość odstępstwa od stosowania tych norm GAEC określonych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR pozostaje bez uszczerbku dla obowiązku przewidzianego w art. 109 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia (UE) 2021/2115 dotyczącego włączenia przez państwa członkowskie do ich planów strategicznych WPR opisu wdrażania i powiązanych elementów każdej normy GAEC wymienionej w załączniku III do tego rozporządzenia.
- (7) Ponieważ normy GAEC stanowią część warunków bazowych ekoschematów oraz zobowiązań rolno-środowiskowych, związanych z klimatem i innych zobowiązań w zakresie zarządzania, należy ustanowić przepisy dotyczące przestrzegania poziomu bazowego, w przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z odstępstw w odniesieniu do stosowania normy GAEC 7 lub pierwszego wymogu w ramach normy GAEC 8. W celu zapewnienia stabilności planów strategicznych WPR i zachowania zakładanego poziomu interwencji, które stanowią część zielonej architektury wspólnej polityki rolnej (WPR) od 2023 r., poziom bazowy powinien pozostać bez zmian niezależnie od zastosowanego odstępstwa. W szczególności należy nadal przestrzegać podstawowych wymogów normy GAEC 7 lub pierwszego wymogu w ramach normy GAEC 8 w celu otrzymania wsparcia interwencyjnego, w przypadku gdy zobowiązania obejmują te podstawowe wymogi lub opierają się na nich.
- (8) Monitorowanie wpływu tych odstępstw na światowe bezpieczeństwo żywnościowe oraz na środowisko i zmianę klimatu ma zasadnicze znaczenie, państwa członkowskie powinny zatem ocenić wdrożenie tych odstępstw i przedstawić Komisji sprawozdanie na ten temat.

- (9) Aby zapewnić skuteczność odstępstw dozwolonych na podstawie niniejszego rozporządzenia pod kątem ich celu oraz biorąc pod uwagę, że rolnicy podejmują decyzje dotyczące siewu w odniesieniu do zbiorów w 2023 r. począwszy od lata 2022 r., decyzję o skorzystaniu z odstępstw należy podjąć w trybie pilnym. W związku z tym państwa członkowskie powinny podjąć decyzje i powiadomić o nich Komisję w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia za pomocą systemu informacji udostępnionego przez Komisję na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/1185⁽³⁾. Decyzje te należy włączyć do planów strategicznych WPR przy pierwszej sposobności: albo przy ponownym przedłożeniu planu strategicznego WPR zgodnie z art. 118 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/2115, albo w pierwszym wniosku o zmianę planu strategicznego WPR zgodnie z art. 119 tego rozporządzenia. Ze względu na potrzebę zapewnienia terminowego wdrożenia decyzje nie powinny podlegać zatwierdzeniu przez Komisję.
- (10) Z uwagi na fakt, że państwa członkowskie muszą podjąć decyzje z odpowiednim wyprzedzeniem, zanim rolnicy podejmą decyzje w sprawie siewu, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,
- (11) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Wspólnej Polityki Rolnej,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Decyzje wprowadzające odstępstwo od stosowania niektórych norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska w odniesieniu do roku składania wniosków 2023

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 13 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2115 państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o odstępstwie w odniesieniu do roku składania wniosków 2023 od stosowania jednej lub obu następujących norm GAEC wymienionych w załączniku III do tego rozporządzenia, jak zostało to określone przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR:

- a) Norma GAEC 7 „Zmianowanie upraw na gruntach ornych, z wyjątkiem roślin rosnących pod wodą”;
- b) Norma GAEC 8 pierwszy wymóg „Minimalny udział powierzchni użytków rolnych przeznaczonej na obszary lub obiekty nieprodukcyjne:
- Minimalny udział co najmniej 4 % gruntów ornych na poziomie gospodarstwa przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane.
 - W przypadku gdy rolnik zobowiązuje się przeznaczyć co najmniej 7 % swoich gruntów ornych na obszary lub elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane, w ramach bardziej zaawansowanego ekoschematu zgodnie z art. 31 ust. 6, udział, jaki należy przypisać zgodności z normą dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, jest ograniczony do 3 %.
 - Minimalny udział co najmniej 7 % gruntów ornych na poziomie gospodarstwa, jeżeli obejmuje to również międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin, z czego 3 % stanowią grunty ugorowane lub elementy nieprodukcyjne. W odniesieniu do międzyplonów państwa członkowskie stosują współczynnik ważenia 0,3”.

Państwa członkowskie korzystające z odstępstwa, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. b), zapewniają, aby miało ono zastosowanie wyłącznie do gruntów ugorowanych i nie miało zastosowania do innych elementów nieprodukcyjnych.

Państwa członkowskie zapewniają, aby grunty orne, które nie będą przeznaczone na obszary nieprodukcyjne w wyniku odstępstwa, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. b), nie były wykorzystywane do uprawy kukurydzy, nasion soi lub zagajników o krótkiej rotacji.

Państwa członkowskie korzystające z odstępstw, o których mowa w akapicie pierwszym, wspierają uprawę roślin przeznaczonych do produkcji żywności.

⁽³⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/1185 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do przekazywanych Komisji powiadomień o informacjach i dokumentach oraz zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia Komisji (Dz.U. L 171 z 4.7.2017, s. 113).

Państwa członkowskie korzystające z odstępstw, o których mowa w akapicie pierwszym, promują stosowanie ekoschematów i środków rolno-środowiskowo-klimatycznych zaplanowanych w swoich planach strategicznych WPR, których celem jest poprawa różnorodności biologicznej w gospodarstwach i zachowanie potencjału gleby.

2. Do celów ekoschematów, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (UE) 2021/2115, oraz zobowiązań rolno-środowiskowych, związanych z klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 70 tego rozporządzenia i ustanowionych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR, na rok składania wniosków 2023 poziomy bazowe, o których mowa w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. a) i art. 70 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) tego rozporządzenia w odniesieniu do normy GAEC 7 i pierwszego wymogu w ramach normy GAEC 8, pozostają niezmienione decyzjami państwa członkowskiego, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 2

Termin, powiadomienie o decyzjach i ich stosowanie

1. W terminie 30 dni od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie, które zdecydują się skorzystać z odstępstw, o których mowa w art. 1 ust. 1, powiadamią Komisję o decyzjach podjętych na podstawie tego ustępu za pomocą systemu informacji udostępnionego przez Komisję na podstawie rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/1185.
2. Państwa członkowskie uwzględniają decyzje podjęte na podstawie art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia w sekcji 3.10 dotyczącej warunkowości i norm GAEC w planach strategicznych WPR w ramach ponownego przedłożenia planu strategicznego WPR zgodnie z art. 118 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/2115 lub jako część pierwszego wniosku o zmianę planu strategicznego WPR zgodnie z art. 119 tego rozporządzenia.
3. Decyzje podjęte na podstawie art. 1 ust. 1 niniejszego rozporządzenia nie podlegają zatwierdzeniu przez Komisję, o którym mowa, odpowiednio, w art. 118 ust. 6 lub art. 119 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2021/2115.
4. Decyzje podjęte na podstawie art. 1 ust. 1 stosuje się w odniesieniu do roku składania wniosków 2023.
5. Państwa członkowskie korzystające z odstępstw, o których mowa w art. 1 ust. 1, włączają do rocznego sprawozdania z realizacji celów, o którym mowa w art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115, które ma zostać sporządzone na dzień 15 lutego 2024 r., ocenę wpływu stosowania takich odstępstw na globalne bezpieczeństwo żywnościowe, ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianie klimatu.

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 27 lipca 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN